

KUR'ÂN'DA HARF YAZIMLARINDA HATA VAR MI?

Hocam selâmlar, Kur'ân'da bazı harflerin yazımıyla ilgili ihtilâflar olduğunu çok sık duyuyorum. Bu Kur'ân'ın korunmuş-luğunu zedeler mi? Bu ihtilâflar manada bir değişim meydana getiriyor mu?

Cevap: Ku'ân'ın korunmasında önemli olan yazımı değil, kelime ve ses olarak Hz. Muhammed'e indirilmiş şekliyle korunmuş olmasıdır. Çünkü Kur'ân harflerle, yazı ile değil, kelime olarak Hz. Muhammed'e indirilmiştir. Zaten Hz. Muhammed, genel kanaate göre yazı bilmezdi veya bu konuda uzman değildi. Kur'ân indiği sırada Araplarca kullanılmakta olan ilkel Arap yazısıyla yazılmıştı. O zaman yazıda bugün Türkçedeki sesli harfler görevini yapan harekeler yoktu. Onun için Kur'ân sadece yazımı ile değil, ezberleniş şekliyle de hafızdan hafızaya yani Kurralara intikal ettirilmişti. Zamanla harekeler icadedildi, noktalar kondu. Ama bu noktalar konmasa da zaten Kur'ân uzmanları Kur'ân'ı doğru okuyabilirlerdi.

Noktalar okumada kolaylık sağlamak için konuldu. Fakat noktalar kelimenin altına veya üstüne konmakla değişik anlamlar ifade eder. Meselâ ya'lemu (يَا لَعْلَى) kelimesinde iki nokta alta konursa "bilir" manasını verirken, üste konulursa " (يَا لَعْلَى

) ta'lemu Bilirsin" manasını ifade eder. İşte bu yüzden bazı kilemelerin okunuşunda tereddütler meydana gelmiş, kimi bir kelimeyi "ya'lemûn: bilirler" şeklinde okurken, kimi de noktaları üstte kabul ederek "Ta'lemûn: bilirsiniz" şeklinde okumuştur.

İşte bundan kıraat (okuma) farkları doğmuştur. Ama bu farklar Kur'ân'ın temel anlamında bir değişiklik meydana getirmez.

Mevcut Mushaflar (Kur'ânlar), Hz. Muhammed'e gelen vahiylerin tâ kendisidir. Onlarda bir değişiklik ve tahrîf olmamıştır. Gerçi bazı özel kişi mushaflarında bazı âyetlerin cümlelerinde veya kelimelerinde farklar görülür. Bazı kırâatlerde kelime hem gâib (üçüncü şahıs), hem muhatab (ikinci şahıs), hem tekil, hem çoğul okunduğu gibi bazı kelimeler de aynı anlamı veren başka kelimelerle okunur. Ama bunlar, cümlenin anlamını değiştirecek nitelikte değildir. Meselâ İbn Mes'ûd'un özel mushafında "يَا لَعْلَى ihdînâ" yerine "يَا لَعْلَى arşidna", Übeyy ibn Ka'b'ın mushafında Talak Sûresindeki

“

يَا لَعْلَى يَا لَعْلَى يَا لَعْلَى يَا لَعْلَى يَا لَعْلَى

illâ en ye'tîne

”

yerine

“

□□□□□□□□□□ □□□ □□□□□□

illâ en yefhaşne

”

şeklindedir. Ra'd Sûresinde

“

□□□□□□□□ □□□□□□□□

eflem yey'es

”

kelimesini, İbn Abbâs'ın,

“

□□□□□□□□□□ □□□□□□□□

efelem yetebeyyen

”

şeklinde okuduğu ve

“Sanıyorum ki kâtip uyuklarken kelimeyi yazmış, bazı harfler ziyâde etmiş, böylece kelime

□□□□□□□□

yey'es

şekline girmiştir”

dediği rivâyet edilir (

Muhammed İzzet Derveze, el-Kur'ânu'l-mecîd: s. 52-115)

.

“Kur'ân korunmuştur. Hz. Peygamber'den sonra, özellikle Hz. Osman döneminin ortalarından itibaren başlayan bölünmeler, ortaya çıkan fırkalar, kendi görüşlerini desteklemek, fıkıh mezhepleri de ictihad-larına destek bulmak için birçok hadîs uydurup bu sözleri Peygamber(s.a.v.)e mal etmişlerdir ama Kur'ân'a uydurma âyetler sokmayı başaramamışlardır. Allah'ın buyurduğu gibi Kur'ân, bozulmaktan, tahrîften korunmuştur” (Mefâtîhu'l-ğayb: 19/160)

Bazı kelimelerin eşanlamlılarıyla okunmasına veya bazı fiillerin kiplerinin değişmesine neden olan kırâat farkları, sanıyorum ki o zaman henüz tekâmül etmemiş olan Arap yazısının noktasız ve harekesiz olmasından da kaynaklanmıştır.

İmamiyye Şî'ası içinde de Kur'ân'a değiştirme girdiği görüşünde olanlar çıkmıştır. Onların bu görüşüne karşı olan Kādî: “Zikr'i biz indirdik, biz ve onun koruyucuları da biziz” âyetini delîl getirerek Kur'ân'a fazlalık ve eksiklik ârız olsaydı, Kur'ân korunmuş kalamazdı, demiştir. Kadî Abdu'l-Ceb-bâr'ın bu cevabını yetersiz bulan Fahreddin Râzî, “Kur'-ân'a değiştirme, katma ve atma ârız olduğunu söyleyen İmâ-miy-ye, bu âyetin de o katmalardan olduğunu söyleyebilir. Bu

bakımdan bir şeyi kendisi ile ispat etmek bâtıldır” diyor. Ama kendisi de yeterli bir cevap vermiyor.

Kur'ân'da Kırâat farklarının çıkış nedeni hakkında geniş bilgiyi "**Kur'ân Ansiklopedisi**" adlı eserimizin Kur'ân-ı Kerîm maddesinde bulabilirsiniz.